

Keuzemogelijkheden rond uw pensioen

In deze brochure gaan we in op vijf flexibiliseringsmogelijkheden rondom uw pensionering.

Introductie

De pensioenregeling van het Pensioenfonds TNO biedt u veel keuzevrijheid. Nieuw is dat u vanaf 1 januari 2012 uw pensioendatum kunt vervroegen.

Daarnaast zijn er ook andere mogelijkheden om uw pensioen aan te passen aan uw persoonlijke voorkeuren. In deze brochure gaan we in op vijf flexibiliseringsmogelijkheden die u heeft rondom uw pensionering:

1. Uw pensioendatum vervroegen of uitstellen
2. Met deeltijdpensioen gaan
3. De hoogte van uw pensioenuitkering laten variëren (hoog/laag pensioen)
4. Ouderdomspensioen en partnerpensioen uitruilen
5. Pensioenshoppen

We lichten hierna elke mogelijkheid toe. Heeft u na het lezen nog vragen? Dan beantwoorden wij deze graag. U kunt hiervoor met ons contact opnemen via telefoonnummer: 070 4138618. Ook kunt u een e-mail sturen naar pensioenloket@sp.tno.nl.

Disclaimer

Deze brochure is op zorgvuldige wijze tot stand gekomen. Voor de leesbaarheid zijn niet alle details van de pensioenregeling uitgewerkt. U kunt daarvoor het reglement raadplegen, dat overigens bindend is. De waarde van uw belegging kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. De informatie is uitsluitend opgesteld om u te informeren. Het Pensioenfonds TNO is niet aansprakelijk voor de door de deelnemer gemaakte keuzes.

1

Uw pensioendatum vervroegen of uitstellen

Het ouderdomspensioen gaat volgens de huidige pensioenregeling in principe in als u 65 jaar wordt. U kunt ervoor kiezen langer door te werken, uiterlijk tot uw 70^e. Maar u kunt ook vanaf 1 januari 2012 eerder stoppen met werken. De minimum leeftijd waarop u geheel of gedeeltelijk met pensioen kunt gaan binnen de pensioenregeling is 55 jaar.

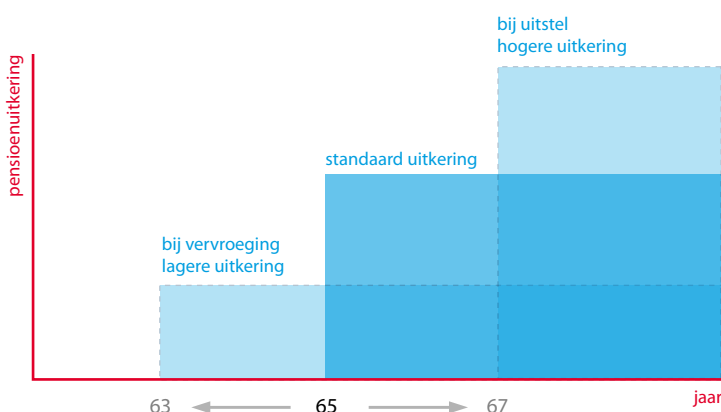
Eerder stoppen met werken betekent een lager pensioen

Vervroegen van uw pensioen kan een forse verlaging van uw pensioenuitkering betekenen. U bouwt immers korter pensioen op en het pensioen moet naar verwachting langer worden uitgekeerd. Een wettelijke voorwaarde voor het vervroegen van uw pensioenuitkering is dat wanneer u dit voor uw 60^e doet, u dan ook daadwerkelijk stopt met werken. Niet alleen bij TNO, maar ook elders. Vervroegt u vanaf 60 jaar of later, dan mag u in principe door blijven werken. Bij langer doorwerken wordt uw pensioen natuurlijk hoger.

U kunt uw ouderdomspensioen aanvullen

Er zijn drie manieren om uw ouderdomspensioen aan te vullen. Deze zijn op de volgende pagina aangegeven. Manier 1 en 2 kunt u gebruiken om zowel uw pensioen na uw 65^e, als daarvoor aan te vullen. Manier 3 is specifiek bedoeld voor het aanvullen van uw pensioen tot uw 65^e. Hierna leggen we de verschillende manieren uit.

De gevolgen van vervroegen of uitstellen

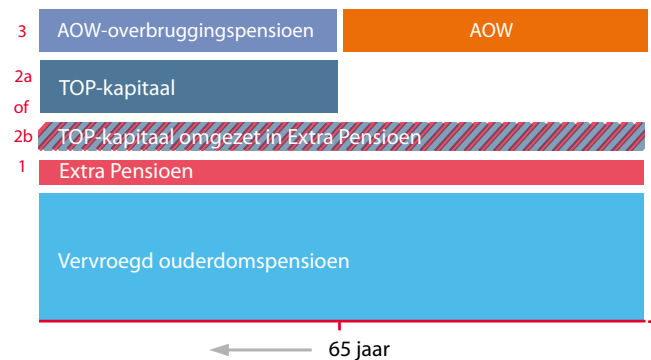
Let op

Bij vervroegen of uitstel van het ouderdomspensioen wordt het partner- en wezenpensioen niet aangepast.

Standaard pensioenleeftijd

Eerder stoppen & mogelijkheden om uw (lagere) pensioenuitkering aan te vullen

1. De opbouw van extra pensioenkapitaal

U kunt ervoor kiezen tijdens uw dienstverband extra kapitaal voor uw pensioen op te bouwen. Bijvoorbeeld met het oog op het verhogen van uw pensioen of het vervroegen van uw pensioendatum. U stort dan op vrijwillige basis extra premies die op uw salaris worden ingehouden. Deze premies worden belegd door ING Investment Management op een individuele beleggingsrekening. Op het moment dat u met pensioen wilt gaan, wordt met het opgebouwde kapitaal Extra Pensioen ingekocht.

Dit Extra Pensioen is een aanvulling op het pensioen dat u heeft opgebouwd in de basisregeling. Lees de uitgebreide brochure 'Opbouw Extra Pensioen via Mijn Pensioen'. U vindt deze brochure op onze website.

2. De inzet van opgebouwd TOP-kapitaal

Startte uw dienstverband voor 1 januari 2006, dan heeft u ook een kapitaal voor een Tijdelijk Ouderdomspensioen (TOP) opgebouwd. Dit kapitaal kunt u gebruiken voor een TOP voorafgaand aan het Levenslang Ouderdomspensioen. U kunt het kapitaal ook omzetten in Extra Pensioen.

Let op: Er worden geen premies in de TOP-regeling meer ingelegd. Het TOP-kapitaal kan alleen nog variëren door beleggingsrendementen die positief of negatief kunnen zijn en/of een rentevergoeding.

3. Het AOW-overbruggingspensioen

Voor uw 65^e ontvangt u geen AOW. U kunt uw pensioen tot uw 65^e aanvullen met een AOW-overbruggingspensioen. Hiervoor kunt u een deel van uw opgebouwde ouderdomspensioen gebruiken. Het pensioen dat u van ons fonds na uw 65^e ontvangt, zal daardoor lager zijn. Echter, vanaf uw 65^e ontvangt u een AOW-uitkering.

Het AOW-overbruggingspensioen is maximaal gelijk aan de AOW-uitkering die twee personen samen ontvangen, te weten circa € 18.286 (bedrag 2012). Maar u kunt ook kiezen voor een lager overbruggingspensioen.

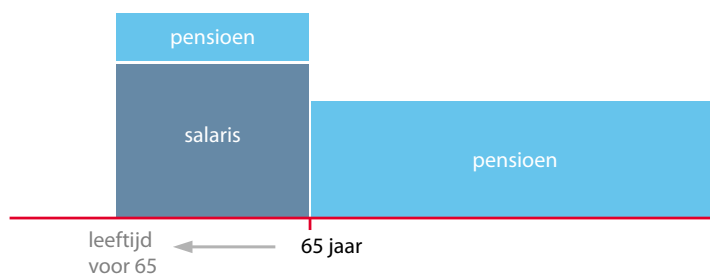
2

Deeltijdpensioenen

U hoeft niet direct voltijds met pensioen te gaan. U kunt er ook voor kiezen met deeltijdpensioenen te gaan.

U ontvangt dan een pensioen in verhouding met het deeltijdpercentage dat u met pensioen bent gegaan. Voor het deel dat u blijft werken, loopt de pensioenopbouw gewoon door tot uiterlijk uw 65ste.

Deeltijdpensioenen

3

Een hoog/laag of laag/hog pensioen

U kunt variëren met de hoogte van uw pensioenuitkering.

Normaal gesproken krijgt u na pensionering een vast bedrag per maand uitgekeerd. Maar u kunt ervoor kiezen eerst vijf jaar of tien jaar een hoger pensioen te ontvangen en daarna een lager bedrag, of omgekeerd. Het lage bedrag mag niet minder zijn dan 75% van het hoge bedrag. Een 'hoog/laag' pensioen heeft geen gevolgen voor de hoogte van het partner- of wezenpensioen.

4

Uitruil van partnerpensioen in extra ouderdomspensioen

U kunt ervoor kiezen het partnerpensioen dat u vanaf 2002 heeft opgebouwd, geheel of gedeeltelijk om te zetten in extra ouderdomspensioen.

Uw partner moet schriftelijk instemmen met het uitruilen van partnerpensioen in ouderdomspensioen. Heeft u geen partner, dan wordt het partnerpensioen automatisch omgezet in extra ouderdomspensioen voor uzelf.

5

Pensioenshoppen

U kunt ervoor kiezen om vlak voor ingang van uw pensioen het kapitaal van het TOP en/of Extra Pensioen over te dragen naar een andere pensioeninstantie of verzekeraar om aldaar een pensioen in te kopen.

Voorbeeldberekeningen

Wilt u weten hoe eventuele keuzes uitpakken? Raadpleeg dan onze Pensioenplanner. Met behulp van de planner kunt u de verschillende mogelijkheden doorrekenen.

De prognoseberekeningen van de opbouw van Extra Pensioen en het vervroegen van het pensioen zijn eind maart 2012 toegankelijk via onze Pensioenplanner. Wel is per 1 december 2011 een eenvoudig prognosemodel beschikbaar voor de premie-inleg voor het Extra Pensioen en de uitkomsten daarvan.

Via onze website www.pensioenfondstno.nl kunt u op onze Pensioenplanner inloggen. Een inlogcode hiervoor heeft u al eens ontvangen. Heeft u deze niet meer? Neem dan contact op met het pensioenfonds (info@sp.tno.nl). Wij sturen u dan een nieuwe inlogcode.

Let op!

- Wilt u gebruik maken van een of meerdere flexibiliseringsmogelijkheden? Maak dan uw keuze uiterlijk drie maanden voor de gewenste pensioendatum bekend bij het fonds.
- De keuze(s) die u maakt, kunt u later niet meer ongedaan maken.
- De brochures over Extra Pensioen, Tijdelijk Ouderdomspensioen (TOP) en de nieuwe reglementen kunt u downloaden via www.pensioenfondstno.nl, onder het hoofdstuk Documenten. Heeft u geen toegang tot internet, dan kunt u de brochures aanvragen bij het pensioenfonds.

Stichting Pensioenfonds TNO

Postadres

Postbus 7018
2280 KA Rijswijk

Bezoekadres

Laan van Zuid Hoorn 165
2289 DD te Rijswijk